

'Vive la France!'

Romain Gary

o Romain Kacew o Émile Ajar, es va suïcidar d'un tret al cap el desembre del 1980 / ARXIU

LA VIDA AL DAVANT Romain Gary (Émile Ajar)

Traducció: Jordi Martín
Editorial: Angle
Barcelona, 2014
Pàgines: 224
Preu: 16 euros

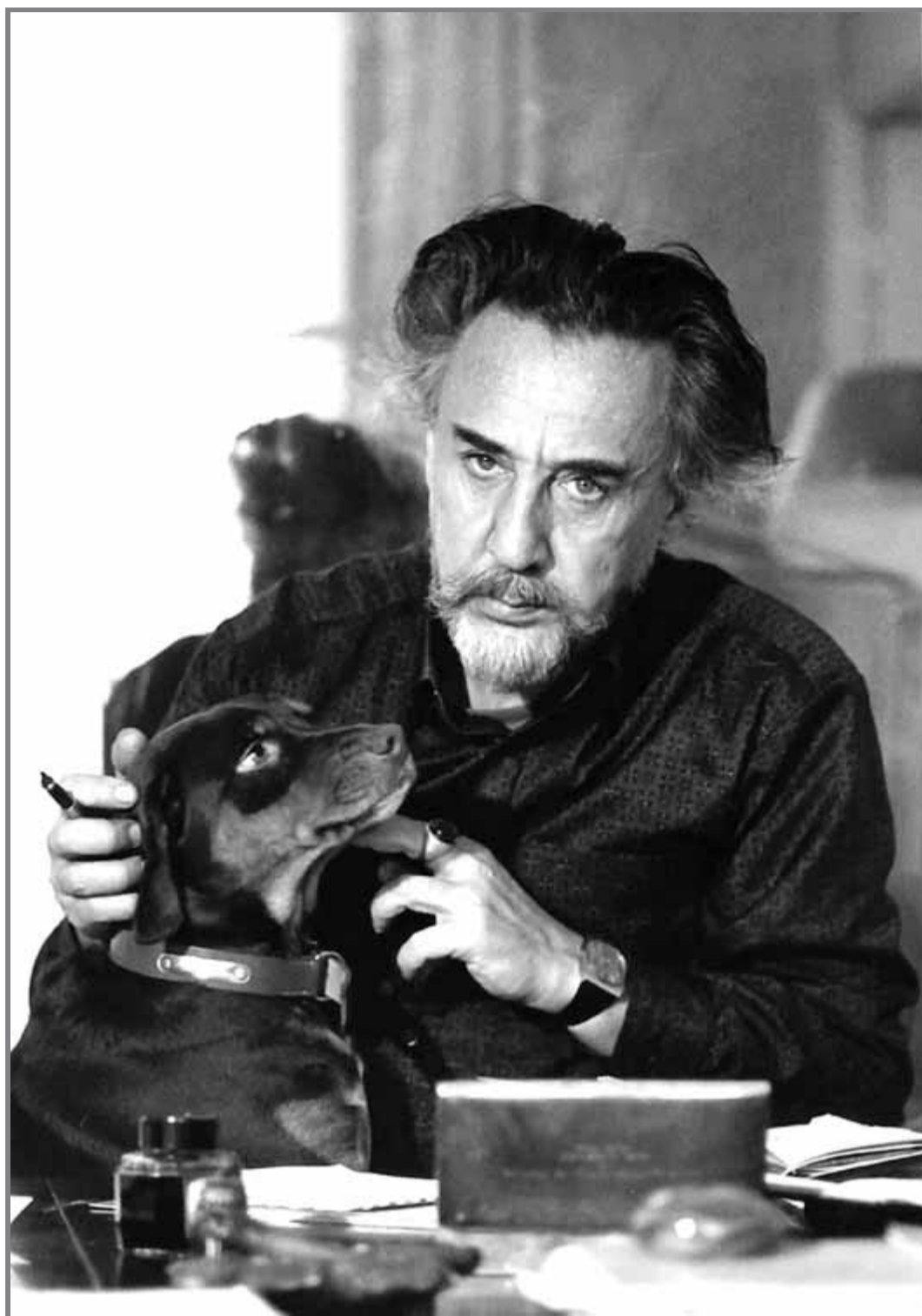
Oh, tot és tan deliciosament francès! La novel·la, una petita gran meravella que Angle Editorial ens regala. De fet és una traducció revisada deu anys després de la publicació a la mateixa editorial. Però és que tot al voltant de *La vida al davant* és novel·lesc. Una nina a l'interior d'una altra nina. Un xaval lituà que es construeix al voltant del seu talent i la idea de la redempció, la justícia i l'amor –a una mare, a una llengua, a una manera de ser eternament jove–. Una història de dignitat i lluita, de joia de viure i de desesperança, de reinvençió, d'existir i no saber fer-ho quan es perd el desig, la vida com a inevitable.

Per on començo? Romain Kacew és Romain Gary i Romain Gary és Émile Ajar. El primer neix a Vïlnius el 8 de maig del 1914. Lituània sota domini soviètic. Quan té 11 anys el seu pare els abandona. La mare d'en Romain, ferida i amb el somni de ser actriu i, si podia ser, francesa, emigra cap al país del Pernod. Poc temps després, ja a França, la mare modula el seu fracàs injectant el somni de la notorietat i l'art al seu fill. És ella la que li dirà que es canviï el cognom, si no és que vulgui ser ballarí o un cambrer en una pel·li de Disney. Abans que Romain Kacew sigui Romain Gary, estudia dret. Combat a la Segona Guerra Mundial. Amb els bons. Després farà feines diplomàtiques per al seu nou país. La seva primera novel·la, *Education européenne* (1945) és tot un èxit. Pas a pas, Gary es converteix en un dels escriptors més prolífics i controvertits de les lletres franceses. Però la mare lituana va morir abans de, fins i tot, veure publicada aquesta primera novel·la.

La malenconia de la vida

La pèrdua és una constant a la literatura de Romain Gary. La malenconia de la vida viscuda com a reafirmació d'ella mateixa. Molts anys després, la seva ex, l'actriu (Freud pica a la porta!) Jean Seberg (*A bout de souffle*, per exemple, de Godard), es va suïcidar. El 1956 Romain Gary va guanyar el Goncourt amb *Les racines du ciel*. Un premi tot prestigi –i 10 euros!– que un autor només pot guanyar una vegada. Segur? Només un cop?

El Goncourt del 1975 va ser per a *La vida al davant*. Una novel·la emocionant, fresca i directa, que tocava d'una manera molt personal (i francesa: no es pot entendre Pennac sense aquest llibre, per exemple) temes i personatges. El personatge de la novel·la és un tal Momo, un nen musulmà que passa la seva infància acollit a casa de la senyora Rosa, al barri parisenc de Belleville. Ell i els altres

nens són fills de prostitutes que per evitar els serveis socials els deixen amb la tal senyora Rosa, una jueva ja gran i en decadència física, fugida dels nazis i de l'horror.

El llibre és tot un esdeveniment. I encara més quan el que ho ha escrit és un desconegut: Émile Ajar. Els rumors sobre la identitat d'aquest autor es desapareixen. Raymond Queneau? Louis Aragon? Una obra col·lectiva? L'autor no es mostra ni concedeix entrevistes. Un periodista es proposa trobar Ajar i creu que l'ha descobert ensenyant aquí i allà

L'apunt

Nascut a Lituània el 1914, amb el nom real de Romain Kacew va publicar tres novel·les, dues el 1935 i una el 1937. Amb el pseudònim de Romain Gary en va publicar 28, entre el 1945 i el 1984. Però també va fer servir altres pseudònims, com ara Fosco Sinibaldi, Shatan Bogat i Émile Ajar, amb el qual va poder guanyar el Goncourt per segona vegada... tot i fer trampa.

la foto promocional de l'editorial. Té 33 anys i el paio li concedeix dues entrevistes. La novel·la passa a ser pel·lícula el 1978, guanya un Oscar i la seva protagonista, Simone Signoret, guanya el César a la millor actriu.

Quan té 66 anys, Romain Gary es dispara una Smith & Wesson a la boca. És el 2 de desembre del 1980. Entre les coses que va deixar hi havia un llibre. El 3 de juliol del 1981, al programa *Apostrophes*, el paio que va concedir les entrevistes, Émile Ajar, que de fet era Paul Pavlovitch, confessa la veritat. *La vida al davant* és obra de Romain Gary. La juguesca queda documentada amb el llibre pòstum de Gary: *Vie et mort d'Émile Ajar*. El motiu? Ell mateix ho explica: "Estava cansat de ser jo mateix [...] Sempre he estat un altre". Problemes de desarrelament, de perdre la gent que estimes, de la joventut com el País de les Prímères Vegades.

Una història sincera i literària alhora. I un llibre divertit, tendre, vital i controvertit, que sempre serà actual. I el plantejament que estimar no és sinó la nostra resistència a les adversitats. Aquesta encara és una idea radical i revolucionària. De Jesucrist a Momo. De Romain Kacew a Émile Ajar. *